

Kultura dla całego narodu

Równoległe z wielkim dziełem odbudowy kraju — winien iść historyczny plan odbudowy kultury polskiej i uprzystępnienia jej całemu Narodowi

Przemówienie Prezydenta Bieruta na otwarciu nowej radiostacji polskiej we Wrocławiu

WROCŁAW PAP. We Wrocławiu odbyło się uroczyste otwarcie nowej 50-kilowatowej radiostacji, uświetnione reprezentacyjnym finałowym koncertem radiowego festiwalu muzyki stowiańskiej.

Na otwarcie stacji nadawczej, drugiej pod względem mocy w Polsce, przybyli najwyżsi dostojnicy państwa z Prezydentem RP, Bolesławem Bierutem, Marszałkiem Polski Michałem Rola-Zymierskim, wicepremierem Korzyckim, ministrami Rabanowskim i Dybowskiem, ambasadorami: ZSRR Lebediewem, Jugosławii Priblicewicem, Czechosłowacji — Hejretem, posłem Bulgarii Tagarowem, chargé d'affaires Węgier, oraz przedstawicielami radiofonii polskiej i państw słowiańskich.

Na otwarcie rozgłosił wrocławskiej ob. Prezydent wygłosił obszernie przemówienie, w którym powiedział m. in. co następuje:

„W Polsce Odrodzonej radio jest już czynnikiem, mobilizującym najszersze masy obywateli do odbudowy kraju. Jest potężnym środkiem wychowania i społecznienia młodego i dorosłego, jest nowym instrumentem kształtowania psychiki ludzkiej i doniosłym orężem upowszechnienia oświaty, sztuki i kultury.

Radiostacja wrocławska będzie nowym wielkim krokiem naprzód nie tylko w kierunku wyrównania obecnego upośledzenia kulturalnego ludności Ziemi Odzyskanych ale i w kierunku przyspieszenia najdonioślejszego dziś dla nas, Polaków procesu pełnego scalenia naszych przastarych odzyskanych ziem piastowskich z Ojczyzną.

Jest rzeczą niewątpliwą, że nowe warunki życia społecznego Polski Odrodzonej wymagają usunięcia wszelkich nierównomierności w rozwoju człowieka.

Zadanie to nie jest ani proste, ani łatwe. Upośledzenie kulturalne wielkich mas ludu pracującego ma swe bezpośrednie źródło w ich upośledzeniu ekonomicznym, w ciężkich warunkach ich bytu materialnego.

Jest to najbardziej ponura spuścizna ustroju społecznego, który dbał tylko o wysoką stopę życia warstw uprzywilejowanych i pasożytniczych. Kapitalizm rozwinął wspaniałe środki techniczne, ale skazując mas ludowe na nędzę, na wykołajenie, na ciemnotę, na najniższy poziom bytu materialnego i duchowego — tłumił i hamował w ludziach wzrost potrzeb kulturalnych w oparciu o wielkie zdobycze wiedzy, cywilizacji i kultury ludzkiej. W chciwości i pogoni za zyskiem, w żądzy panowania nad światem, doprowadził do wyniszczenia nie tylko wielowiekowy dorobek kultury, ale i samego człowieka.

Polska wyzwolona z niewoli i tyranii hitlerowskiego barbarzyństwa — odrzuciła równocześnie spuściznę starego sanacyjnego układu społecznego starych stosunków polityczno-gospodarczych, ale ciąży na niej spuścizna wojennych rumowisk i popiołów, a prócz tego mniej dostrzegalna, ale nie mniej trudna do wykarczowania spuścizna wynaturzeń w psychice ludzkiej, spuścizna zacofania, ciemnoty, obskurantyzmu, upośledzenia kulturalnego.

Dla przezwyciężenia skutków tej podwójnej spuścizny musimy czynić równocześnie wysiłki w dwóch kierunkach: po pierwsze — w kierunku najszybszej odbudowy kraju i podniesienia materialnych warunków bytu całego narodu, a przede wszystkim warstw pracujących;

po drugie: w kierunku uzdrowienia wy-

naturzonej przez niesprawiedliwy ustrój społeczny psychiki ludzkiej i likwidacji zacofania, podnoszenia poziomu oświaty i kultury najszerszych mas ludowych.

Oba te zadania są najściślej ze sobą związane i wzajemnie uwarunkowane. Niepodobna rozwiązać jednego bez równoczesnego wypełnienia drugiego.

Aby iść szybko naprzód, aby wydobyć się z ponurej spuścizny zniszczeń i zacofania, aby utorować narodowi wolną drogę pełnego rozwoju jego sił twórczych, konieczny jest rozwój nie tylko przemysłu i rolnictwa, a konieczny jest również szybki rozwój oświaty, nauki, kultury i sztuki, konieczny jest równoczesny rozwój pełnych potrzeb materialnych i duchowych człowieka.

Cechą znamioną przeżywanego przez nas okresu jest to, że nie wybrane tylko warstwy i nie wyjątkowe tylko postacie, nie indywidualni bohaterowie, ani elita wytrwałych smakoszy wiedzy, sztuki czy kultury, działają dziś na potężnej scenie dziejowych przemian w życiu narodów.

Cechą znamioną tego okresu jest właśnie

nie to, że miliony najprostszycy ludzi weszli na tę scenę życia publicznego, że pragną one stać się czynnymi a nie biernymi tylko jej uczestnikami, że stają się one stopniowo świadomym i twórczym czynnikiem dziejów.

Potrzeby psychiczne mas ludowych mają głęboki podkład społeczny, którego źródłem jest odczucie krzywdy, upośledzenia, nierówności, palącą tęsknotą ku lepszym i sprawiedliwszym ideałom i formom życia społecznego. Coraz bardziej bowiem dojrzała w nich świadomość tego, że reprezentują siły postępu kulturalnego, w przeciwieństwie do skostniałych, czy zaścianczonych starych form kulturalnych tych warstw, które schodzą już z widowni dziejowej. Czynnikiem, twórcą i głęboko etyczna postawa duchowa, wysoko uspołeczniony i ofiarny patriotyzm — oto te cechy psychiczne, które kształtują się pod wpływem warunków pracy i bytu mas ludowych, do tych więc cech i budzących się pod ich wpływem podświadomych potrzeb kulturalnych winni nawiązać twórcy i wychowawcy, pionierzy i działacze oświatowi, artystyczni i kulturalni.

Spójrzmy teraz krytycznie na naszą twórczość naukową, artystyczną, literacką. O czym piszą uczeni, co pokazują teatry, kina, jakie pieśni dają narodowi poeci, jaki ton, jaki nastrój budzą utwory pisarzy? Czy czegoś znajdziemy w nich radość wyzwolenia, zapal dla pracy, wiarę w owocność czynu a takie przecież wymagania stawia dziś twórcom najwyższa potrzeba społeczna i ogólnonarodowa.

(Ciąg dalszy na str. 2-ej)

Jedność lewicy włoskiej

Partia socjalistyczna i partia komunistyczna stworzyły wspólny blok wyborczy

Lud włoski przeciw faszystom

LONDYN (Obsł. wł.) Jak donoszą z Rzymu komitet centralny włoskiej partii komunistycznej i komitet centralny włoskiej partii socjalistycznej, na czele której stoi Pietro Nenni, zawarły porozumienie, na mocy którego obie partie robotnicze wystąpią we wspólnym bloku wyborczym podczas wyborów parlamentarnych, które odbędą się w marcu 1948 roku.

RZYM (PAP) — W dniu wczorajszym stolica Włoch była widownią potężnych demonstracji robotniczych, zwołanych

na znak protestu przeciwko prowokacjom faszystowskim.

Na zapowiedź manifestacji faszystowskiej w planetarium miejskim, na którym miał przemawiać osławiony generał Messe, tłumy robotników wyszły na plac i ulice Rzymu. Policja, zmobilizowana już od kilku dni, przystąpiła do brutalnego rozpraszania demonstrantów. Dokonano wielu aresztowań wśród robotników. W odpowiedzi na areszt szeregu tramwajarzy, związek tramwajarzy i pracowników autobusów ogłosił strajk,

który sparaliżował całkowicie ruch w mieście.

Większość sklepów było w sobotę pozamykanych. Silne oddziały policji patrolują ulice miasta.

Do dalszych manifestacji antyfaszystowskich doszło wczoraj prawie we wszystkich większych miastach włoskich, m. in. w Perugii, Padwie, Cremonie, Weronie, Livorno i Sewro. W Bari ogłoszono strajk powszechny. We Florencji policja użyła przeciwko manifestantom gazu łzawiącego i broni palnej.

W Cerignola doszło do poważnego starcia z policją. Miasto było przez kilka godzin w rękach demonstrantów, którzy oblegli koszary karabinierów i odstąpili dopiero po przybyciu znacznych posłków oddziałów policji, zmobilizowanej z Fogii, Bari i Neapolu. Liczba zabitych i rannych w czasie tych starć nie została jeszcze ustalona. Komunikacja telefoniczna i telegraficzna między tym miastem a resztą kraju została przerwana.

Rada Naczelna PSL

WARSZAWA PAP. W dniu 16 bm. obradowała w Warszawie Rada Naczelna Polskiego Stronnictwa Ludowego. W obradach wzięło udział 83 członków Rady Naczelnej oraz około 200 czołowych terenowych działaczy stronnictwa. Frekwencja członków rady naczelnej przewyższała frekwencję wszystkich dotychczasowych posiedzeń od chwili utworzenia PSL.

Sukces młodzieży jugosłowiańskiej

Linia kolejowa Szamac-Sarajewo oddana do użytku

BELGRAD PAP. W dniu wczorajszym marszałek Tito w otoczeniu członków rządu dokonał otwarcia młodzieżowej linii kolejowej Szamac — Sarajewo.

W budowie tej linii, długości 250 km, która trwała 7 miesięcy wzięło udział blisko 212 tysięcy młodych Jugosłowian, oraz członków ochotniczych brygad cudzoziemskich.

Strajk w Marsylii rozszerza się

PARYŻ (PAP) — Pracownicy transportu w Marsylii postanowili przyłączyć się do trwającego już od czterech dni strajku robotników zakładów aprowizacyjnych, chemicznych, budowlanych i metalowych, domagając się 25 proc. podwyżki płac oraz ulgowych biletów tramwajowych.

Robotnicy portowi wypowiedzieli się za kontynuowaniem strajku i wezwali swych towarzyszy w innych portach francuskich do poparcia ich w wypadku, gdyby oddziały wojskowe zostały użyte do wyładowania stojących w porcie statków.

